

Spis treści

Wykaz akronimów	ix
Wykaz skrótów	xiii
Wstęp	xv
1. Obywatelstwo Unii (<i>Izabela Skomerska-Muchowska</i>)	vi-1
1.1. Od integracji gospodarczej do obywatelstwa Unii	vi-1
1.2. Znaczenie obywatelstwa Unii dla ustroju Unii	vi-11
1.3. Pojęcie i zakres obywatelstwa Unii	vi-14
1.3.1. Ramy prawne	vi-14
1.3.2. Nabycie i utrata obywatelstwa Unii	vi-15
1.3.3. Prawa i obowiązki obywateli Unii	vi-23
1.3.4. Zakres obywatelstwa Unii	vi-25
1.3.5. Zasada niedyskryminacji obywateli Unii	vi-36
1.4. Obywatelstwo Unii a obywatelstwo państw członkowskich	vi-41
Literatura uzupełniająca	vi-44
Podstawowe dokumenty	vi-45
Pytania podsumowujące	vi-46
2. Prawo swobodnego przemieszczania się i pobytu obywateli Unii (<i>Izabela Skomerska-Muchowska</i>)	vi-47
2.1. Uwagi wstępne	vi-47
2.2. Ramy prawne	vi-48
2.3. Zakres podmiotowy prawa swobodnego przemieszczania się i pobytu	vi-52
2.4. Materiałny zakres prawa swobodnego przemieszczania się i pobytu	vi-57
2.4.1. Prawo wjazdu i wyjazdu	vi-57
2.4.2. Prawo pobytu przez okres do trzech miesięcy	vi-63

2.4.3. Prawo pobytu przez okres przekraczający trzy miesiące	vi-64
2.4.3.1. Obywatele Unii aktywni gospodarczo	vi-66
2.4.3.2. Obywatele niezależni ekonomicznie	vi-68
2.4.3.3. Studenci	vi-74
2.4.3.4. Członkowie rodziny obywatela Unii	vi-75
2.4.3.5. Formalności administracyjne	vi-80
2.4.4. Prawo stałego pobytu	vi-81
2.5. Ograniczenie prawa swobodnego przemieszczania się i pobytu	vi-83
2.5.1. Ograniczenia ze względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego	vi-83
2.5.2. Ograniczenia ze względów zdrowia publicznego	vi-88
Literatura uzupełniająca	vi-89
Podstawowe dokumenty	vi-89
Pytania podsumowujące	vi-90
3. Udział obywateli Unii w życiu demokratycznym Unii (Izabela Skomerska-Muchowska)	vi-91
3.1. Demokracja w Unii Europejskiej	vi-91
3.1.1. Demokracja przedstawicielska	vi-93
3.1.2. Demokracja uczestnicząca	vi-97
3.2. Prawa wyborcze do Parlamentu Europejskiego	vi-102
3.2.1. Ramy prawne	vi-102
3.2.2. Zakres podmiotowy praw wyborczych do Parlamentu Europejskiego	vi-103
3.2.3. Prawo wyborcze do Parlamentu Europejskiego w świetle konstytucji krajowych	vi-106
3.3. Prawa wyborcze do władz lokalnych	vi-109
3.3.1. Ramy prawne	vi-109
3.3.2. Zakres podmiotowy	vi-110
3.3.3. Zakres przedmiotowy – pojęcie wyborów lokalnych	vi-116
Literatura uzupełniająca	vi-116
Podstawowe dokumenty	vi-117
Pytania podsumowujące	vi-117
4. Obywatel wobec instytucji i organów UE (Izabela Skomerska-Muchowska)	vi-118
4.1. Prawo do dobrej administracji	vi-118
4.2. Prawo skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich Unii Europejskiej	vi-123
4.2.1. Zakres podmiotowy skargi	vi-124

4.2.2. Zakres przedmiotowy skargi	vi-124
4.2.3. Wymogi formalne	vi-125
4.2.4. Dochodzenie	vi-125
4.3. Prawo petycji	vi-129
4.3.1. Podmioty uprawnione do wniesienia petycji	vi-129
4.3.2. Przedmiot petycji	vi-130
4.3.3. Warunki formalne i ocena dopuszczalności petycji	vi-130
4.3.4. Rozpatrywanie petycji	vi-131
4.4. Skargi wnoszone do Komisji Europejskiej	vi-134
4.5. Prawo skargi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	vi-135
4.5.1. Prawo do efektywnego środka prawnego	vi-135
4.5.2. Skarga o stwierdzenie nieważności aktu instytucji	vi-137
4.5.3. Skarga na bezczynność instytucji	vi-140
4.5.4. Skarga odszkodowawcza przeciwko UE	vi-141
Literatura uzupełniająca	vi-143
Podstawowe dokumenty	vi-143
Pytania podsumowujące	vi-144
5. Obywatel Unii w państwie trzecim <i>(Izabela Skomerska-Muchowska)</i>	vi-145
5.1. Zewnętrzny wymiar obywatelstwa Unii	vi-145
5.2. Prawo ochrony dyplomatycznej i konsularnej	vi-147
5.2.1. Ramy prawne	vi-147
5.2.2. Warunki udzielenia ochrony	vi-148
5.2.3. Zakres ochrony	vi-149
5.2.4. Zasady dotyczące wydawania tymczasowego dokumentu podróży	vi-150
5.2.5. Ochrona obywateli Unii w sytuacjach kryzysowych	vi-151
5.3. Perspektywy rozwoju zewnętrznego wymiaru obywatelstwa	vi-152
Literatura uzupełniająca	vi-154
Podstawowe dokumenty	vi-154
Pytania podsumowujące	vi-155
6. Ochrona praw podstawowych Unii Europejskiej <i>(Anna Wyrozumska)</i>	vi-156
6.1. Prawa podstawowe UE	vi-156
6.2. Koncepcja integracji a ochrona praw podstawowych	vi-157
6.3. Konstytucjonalizacja struktury prawnej UE	vi-158

6.4. Rozwój i podstawa prawa ochrony praw podstawowych Unii Europejskiej	vi-167
6.4.1. Dorobek Trybunału Sprawiedliwości	vi-167
6.4.2. Traktatowe wzmocnienie ochrony praw podstawowych	vi-176
6.4.3. Nowa regulacja	vi-183
6.5. Beneficjenci praw podstawowych UE	vi-184
6.6. Podmioty zobowiązane do ochrony praw podstawowych UE ...	vi-186
6.6.1. Instytucje, organy i jednostki organizacyjne UE	vi-186
6.6.2. Państwa członkowskie	vi-186
6.6.3. Osoby prywatne	vi-196
6.7. Terytorialny i czasowy zakres stosowania praw podstawowych UE	vi-196
6.8. Funkcja praw podstawowych UE	vi-197
6.9. Potwierdzenie praw podstawowych i sposobu ich stosowania w Karcie Praw Podstawowych	vi-200
6.9.1. Obecny status Karty	vi-200
6.9.2. Źródła praw potwierdzonych w Karcie	vi-202
6.9.3. „Wyjaśnienia” do Karty	vi-206
6.9.4. Zakres stosowania praw potwierdzonych w Karcie	vi-207
6.9.5. Sposób odwoływania się do Karty	vi-210
6.9.6. Rozróżnienie praw, wolności i zasad	vi-213
6.9.7. Przepisy odsyłające Karty	vi-214
6.9.8. Stosowanie Karty w stosunku do Polski i Zjednoczonego Królestwa	vi-219
6.10. Kontrola zewnętrzna przestrzegania praw podstawowych – system EKPC	vi-222
6.10.1. Uwagi ogólne	vi-222
6.10.2. Odpowiedzialność państw stron EKPC za akty organizacji międzynarodowej, której są członkami	vi-227
6.10.3. Przystąpienie Unii do EKPC	vi-235
Literatura uzupełniająca:	vi-239
Podstawowe dokumenty	vi-240
Pytania podsumowujące	vi-240
Indeks	vi-240